

Sprawozdanie

z lustracji III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie sporządzone przez sędziego wizytatora ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w Rzeszowie Barbarę Chłędowską.

Lustrację przeprowadzono zgodnie z planem zadań nadzorczych na 2019 r. na podstawie zarządzenia Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 maja 2019 r. VII W 4103 – 2/19 (w dniu 11 czerwca 2019 r).

Ostatnia kontrola działalności w/w Wydziału Sądu Rejonowego w Rzeszowie znalazła się w sprawozdaniu z lustracji sporządzonym w dniu 25.06.2018 r. (VII W 4103-2/18) przez wizytatora ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w Rzeszowie Barbarę Chłędowską.

Obecna lustracja dotyczy:

Terminowości rozpoznawania wniosków o udzielenie zabezpieczenia w sprawach rodzinnych i opiekuńczych.

Lustracja dotyczy okresu od 1.01.2019 r.

Do lustracji zażądano wszystkich spraw, w których wpłynął wniosek o zabezpieczenie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia lustracji tj. 11 czerwca 2019 r. Celem kompleksowego ustalenia praktyki w sprawach o udzielenie zabezpieczenia zażądano do kontroli spraw z wszystkich repertoriów, w których w w/w okresie wpłynął wniosek o zabezpieczenie.

Sprawy podlegające lustracji:

Kontroli podano akta spraw przedstawione przez Kierownika sekretariatu lustrowanego Wydziału dotyczące zabezpieczenia:

- sygnatura akt Nsm 147/19, 465/19, 180/19, 174/19, 379/19, 338/19, 108/19, 76/19, 596/19, 501/19, 382/19, 575/19, 523/19, 466/19, 1371/17, 587/19, 538/19, 424/19, 377/19, 447/19, 366/19, 245/19, 62/19, 235/19, 1291/18, 243/19, 420/19, 425/19, 614/19, 314/18, 750/18, 426/19, 278/18,
- sygnatura akt RC 177/19, 162/19, 69/19, 523/18, 12/18, 8/18, 33/19, 147/19, 169/19, 159/19, 9/19, 67/19, 60/19, 122/19, 25/19, 137/19, 71/19, 98/19, 558/18, 85/19, 41/19, 180/19, 201/19, 184/19, 47/19, 28/19, 369/18, 63/19, 211/19, 150/19, 198/19, 117/19, 142/19, 171/19, 210/19, 62/19, 154/19, 215/19, 100/19, 70/19, 174/19, 164/19, 96/19, 114/19, 49/19, 176/19, 170/19, 194/19, 10/19, 179/19, 200/19, 213/19, 593/18, 24/19, 108/19, 167/19, 166/19, 192/19, 149/19, 107/19, 598/18, 193/19,
- sygnatura akt Ns 27/19,
- sygnatura akt Nkd 75/19.

Na podstawie kontrolowanych akt ustaliłam, że duża część wniosków o zabezpieczenie nie została rozpoznana w terminach instrukcyjnych o jakich mowa w art. 737 k.p.c.

W szczególności **ustaliłam**, że:

- zdarzały się sprawy, że wnioski rozpoznawano w terminie lub przekroczenia terminów z art. 737 k.p.c. były nieznaczne,
- zdarzało się, że wnioski o zabezpieczenie były rozpoznawane po uzupełnieniu braków formalnych wniosku (pozwu), co powodowało, że termin do rozpoznania

wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazany w art. 737 k.p.c. rozpoczynał swój bieg po uzupełnieniu braków, a jeżeli był to wniosek złożony równocześnie z pozwem to w/w wskazany termin zaczynał biec po usunięciu braków pozwu, których nieusunięcie zagrożone było zwrotem pozwu na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. (por. postanowienie SO w Poznaniu z dnia 8 sierpnia 2014 r., II S 78/14, LEX nr 1569132) – z tym, że niekiedy zarządzenia wzywające do uzupełnienia braków formalnych nie były wykonane przez dłuższy okres (np. ponad miesiąc),

- w trzech sprawach, w których wniosek o zabezpieczenie zawarty był w pozwie nie tylko nie rozpoznano wniosku mimo upływu ok. 2 miesięcy od wpływu pozwu wraz z wnioskiem o zabezpieczenie, ale wcale do dnia kontroli nie nadano sprawom biegu,
- zdarzało się, że wnioski o zabezpieczenie, które powinny być rozpoznane na rozprawie (art. 753¹ k.p.c.) kierowano na rozprawę wyznaczaną od razu z przekroczeniem terminu do wyznaczenia rozprawy z art. 737 k.p.c. lub mimo skierowania rozpoznania wniosku na rozprawę nawet nie była ona jednocześnie wyznaczana,
- wnioski o zabezpieczenie nie były rozpoznawane w sytuacji kierowania stron do mediacji – zarówno w sytuacji, gdy skierowanie to ma miejsce przed upływem terminów o jakich mowa w art. 737 k.p.c., jak i już po ich upływie (z wyjątkiem spraw jednego sędziego, który wnioski takie przed skierowaniem do mediacji formalnie rozpoznawał),
- wnioski o zabezpieczenie nie były formalnie rozpoznawane w sprawach, w których zawarto ugodę mediacyjną i w takim wypadku sprawa kończyła się tylko zatwierdzeniem ugody i umorzeniem postępowania w sprawie, zaś były one zwykle merytorycznie rozpoznawane w sprawach, w których do zawarcia ugody w wyniku mediacji nie dochodziło - z tym, że następowało to już ze znacznym przekroczeniem terminu o jakim mowa w art. 737 k.p.c.,
- nie były rozpoznane wnioski o zabezpieczenie w sprawach z referatu jednego chorującego Sędziego (zwolnienie od 26 marca 2019r. do dnia sporządzenia

rozpoznany na rozprawie - krótszego niż jednocześnie wyznaczony ze skierowaniem do mediacji termin rozprawy uwzględniający art. 737 k.p.c. (tj. rozprawa w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku).

- rozpoznawania na posiedzeniu niejawnym tylko w wypadku niecierpiącym zwłoki wniosków o zabezpieczenie, które powinny być rozpoznane na rozprawie (art. 753¹ k.p.c.), która to rozprawa zawsze powinna być wyznaczana jednocześnie wraz z zarządzeniem kierującym wniosek do rozpoznania na rozprawie i to w terminie o jakim mowa w art. 737 k.p.c.

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia w wypadku niecierpiącym zwłoki powinien być zaś rozpoznany bezzwłocznie, tzn. możliwie jak najszybciej. Ocena, czy w danej sytuacji chodzi o wypadek niecierpiący zwłoki należy do Sądu orzekającego co do zabezpieczenia. Sąd powinien dokonać tych ustaleń na podstawie twierdzeń wnioskodawcy z uwzględnieniem materiału dotychczas zabranego w sprawie.

W sytuacji konieczności zlecenia przed rozpoznaniem wniosku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego można jednocześnie wyznaczyć rozprawę w terminie o jakim mowa w art. 737 k.p.c. i na niej rozpoznać wniosek po złożeniu sprawozdania z wywiadu.

- zawsze formalnego rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie - nawet w sprawach, w których rozpoznanie wniosku stało się dla strony zbędne (art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.),

- kontrolowania, czy w sprawach z referatu sędziego przebywającego na długotrwałym zwolnieniu nie wpływają wnioski o zabezpieczenie i rozważanie w takiej sytuacji możliwości o jakich mowa w § 63 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z dnia 19 czerwca 2019 r., poz.1141).

Należy podkreślić to, że na brak terminowości – w tym także w zakresie rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie - ma niewątpliwie wpływ sytuacja w lustrowanym Wydziale związana z długotrwałą chorobą jednego z Sędziów, niestabilną obsadą sekretariatu oraz wpływem spraw do Wydziału. Obciążenie pracą Sędziów orzekających obecnie w Wydziale jest znaczne. Należy tu jeszcze zaznaczyć, że Sędziowie orzekający w lustrowanym Wydziale, prócz wydawania orzeczeń we wpływających do Wydziału i przydzielanych im sprawach, nadzorują postępowania wykonawcze w sprawach opiekuńczych, nieletnich oraz z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Opm, Op, Nw, Alk).

Wpływ do Wydziału spraw we wszystkich kategoriach w okresie od stycznia do końca maja 2018 r. wyniósł 2424 sprawy, od stycznia do końca maja 2019 r. wyniósł 2460 spraw, a więc wpływ ten w 2019 r. wzrósł i w związku z długotrwałą chorobą jednego Sędziego jego opanowanie obciąża pozostałych Sędziów.

Załatwienia spraw we wszystkich kategoriach w okresie od stycznia do końca maja 2018 r. wynosiły 2202 sprawy, od stycznia do końca maja 2019 r. wynosiły 2578 spraw, a więc mimo zmniejszonej obsady związanej z chorobą jednego Sędziego ilość załatwianych spraw w 2019 r. wzrosła.

Ponadto Sędziowie w Wydziale od stycznia 2019 r. do końca maja 2019 r. odbyli 2999 posiedzeń wykonawczych, których właściwe i rzetelne prowadzenie daje dopiero gwarancję należytego zabezpieczenia interesów podopiecznych oraz umożliwia natychmiastową właściwą reakcję na stwierdzone zagrożenia.

Nadto Sędziowie rodzinni pełnią dyżury po godzinach urzędowania Sądu w związku z koniecznością podejmowania czynności w sprawach wpływających do Wydziału niecierpiących zwłoki.

000133

Reasumując Sędziowie orzekający w lustrowanym Wydziale są obecnie bardzo obciążeni pracą, co niejednokrotnie uniemożliwia im terminowe podejmowanie czynności we wszystkich sprawach. Zwiększył się wpływ spraw i ilość załatwień w 2019 r., a od ponad 3 miesięcy orzekają oni bez jednego Sędziego i stąd ich obciążenie jest większe. Podkreślenia nadto wymaga, że nie korzystają oni obecnie i nie korzystali nigdy w przeszłości z pomocy asystenta, czy referendarza – z której to pomocy korzystają Sędziowie w innych Wydziałach.

Zalecenia

Mając na uwadze wyniki lustracji należy stosować się w przyszłości do uwag opisanych w wnioskach lustracji.

Nadto należy niezwłocznie podjąć wszelkie możliwe środki mające na celu ustabilizowanie obsady Wydziału na takim poziomie, by realnie zapewnić możliwość szybkiego wydawania orzeczeń w wszystkich wpływających do Wydziału sprawach, w tym rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie w terminach przewidzianych w art. 737 k.p.c. Chodzi o zapewnienie odpowiedniej i stabilnej obsady sędziowskiej oraz pracowników sekretariatu, a więc takiej by cel postępowań w sprawach rodzinnych był osiągnięty, tj. m. in. by reakcja Sądu w sprawie każdego dziecka była szybka i odpowiednia, a tym samym by każdy małoletni był bezpieczny, mógł szybko realizować ustawowe prawo do kontaktów i miał na czas odpowiednie środki utrzymania. Należy nadto jak najszybciej wspomóc pracę Sędziów w Wydziale przez przydzielenie im do pomocy asystenta sędziego, referendarza - tak jak od lat korzystają z tej pomocy Sędziowie w innych Wydziałach Sądu Rejonowego w Rzeszowie.

Celem omówienia wyników lustracji proponuję zorganizowanie narady w miesiącu wrześniu, październiku lub listopadzie 2019 r.

Rzeszów 03.07.2019r.

Barbara Chłędowska
Sędzia Wizytator ds. Rodzinnych i Nieletnich
Sądu Okręgowego w Rzeszowie

